

Чернігівський національний педагогічний університет
імені Т. Г. Шевченка
Національний технічний університет України "КПІ"
Чернігівський національний технологічний університет

***Мова. Культура. Комунікація:
інноваційні підходи до вивчення мов та
літератур***

Матеріали VII-ї Міжнародної науково-практичної
конференції (22–23 квітня 2016 р.)

***Язык. Культура. Коммуникация:
инновационные подходы к изучению
языков и литератур***

Материалы VII-й Международной научно-
практической конференции (22–23 апреля 2016 г.)

***Language. Culture. Communication:
the Innovative Approaches to Studying
Languages and Literatures***

Papers of the 7th International Scientific and Practical
Conference (April 22–23, 2016)

Чернігів 2016

УДК 811'11 + 811.112
ББК Ш 143
Ш 143.21

Мова. Культура. Комунікація: інноваційні підходи до вивчення мов та літератур: Матеріали 7-ї Міжнародної науково-практичної конференції (Чернігів, 22–23 квітня 2016 р.). – Чернігів : Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка. – 2016. – 198 с.

© Колектив авторів, 2016

У збірнику представлені результати сучасних розвідок у галузях лінгвокультурології, семіотики, зіставних студій, лінгвокогнітивних і лінгвопрагматичних досліджень дискурсу, методики викладання мов і літератур, літературознавчого аналізу текстів, прикладних аспектів мовознавства.

Організаційний комітет:

В. О. Дятлов, перший проректор ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка, проректор з науково-педагогічної роботи, доктор істор. наук, професор, **голова оргкомітету**;

О. О. Борисов, кандидат філол. наук, доцент, завідувач кафедри германської філології ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка, **співголова оргкомітету**.

Члени оргкомітету:

А. А. Калита, доктор філол. наук, професор кафедри теорії, практики та перекладу французької мови ФЛ НТУУ "КПІ";

М. Б. Столяр, доктор філос. наук, професор, завідувач кафедри філософії та культурології ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка;

І. О. Гаценко, кандидат філол. наук, доцент кафедри філософії та соціально-гуманітарних дисциплін ЧНТУ.

Редакційна колегія:

О. Г. Васильєва, кандидат філол. наук, доцент кафедри германської філології ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка;

Н. В. Деркач, кандидат філол. наук, доцент кафедри германської філології ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка;

О. С. Конотоп, кандидат пед. наук, доцент кафедри мов і методики їх викладання ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка;

Н. В. Репех, кандидат філол. наук, ст. викл. кафедри германської філології ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка;

Л. В. Пікун, кандидат філол. наук, доцент кафедри германської філології ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка;

Л. М. Федун, канд. пед. наук, ст. викл. кафедри германської філології ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка;

І. В. Ганжа, викл. кафедри германської філології ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка.

*Рекомендовано до друку Вченою радою філологічного факультету
Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка
(Протокол № 6 від 16.03.2016 р.).*

МОДЕЛЮВАННЯ ЗУСТРІЧІ СВОГО ТА ЧУЖОГО МУЛЬТИМЕДІЙНИМИ ЗАСОБАМИ У ВИВЧЕННІ ТВОРЧОСТІ ШЕКСПІРА

One of the most important problems of education is the students' perception of the historical material as unfamiliar, strange, time-worn and even hostile to their own transparent, available and domesticated world. Thus the teachers' task is to naturalize and update the fundamental thoughts from previous centuries. The usage of the multimedia technologies is very effective in destroying historical, cultural, psychological barriers.

Процес буття в цілому та навчання зокрема постає як відносини СВОГО та ЧУЖОГО. Інтенсифікація міжкультурної комунікації, залучення до єдиного світового простору відмінних культур, етносів і народів сприяла постановці проблеми ЧУЖОГО та її розгляду в філософських працях Е. Гуссерля, М. Гайдеггера, Ж.-П. Сартра тощо.

На жаль стосунки СВІЙ-ЧУЖИЙ виявляються досить конфліктними у процесі навчання. Адже в обжитий, зрозумілий та доступний СВІЙ світ вдирається інший досвід чи особистості, які виявляються поза межами обізнаності, зрозумілості, а тому вважаються ЧУЖИМИ. У силу вікових, психологічних, культурних, релігійних та інших чинників досить часто виникає внутрішня перепона для освоєння ЧУЖОГО. СВОЄ наділяється статусом істинності, автентичності та легітимності, а ЧУЖЕ розцінюється як вороже, те, що підлягає усуненню чи обмеженню. Відтак в освіті існує завдання подолати ЧУЖЕ та асимілювати його зі СВОЇМ, засвоїти досвід ЧУЖОГО та перетворити його на власний.

Розглянемо засоби подолання дистанціювання та протистояння, сторонності й відмінності на прикладі творчості В. Шекспіра. Для сучасної молоді В. Шекспір видається віджилим, архаїчним, несучасним, незрозумілим і дивним. Власне, такі переконання стають внутрішніми бар'єрами, які віддаляють сучасну молодь від вивчення

творчості митця. До цього також додаються особливості сучасного світогляду та психологічні особливості кліпового мислення, коли читання великих текстів / книг здається неефективним, через затрату часу і зусиль і наявність альтернативи прочитати довгий текст у стислому переказі або переглянути його екранізацію. Багато вільного часу сучасна людина віддає віртуальній реальності, створеній завдяки інтернету. Формат подачі інформації у всесвітній мережі – це послідовність актуальних і коротких наборів тез, які подаються без визначення контексту, тобто кліпів. Будучи зануреною у віртуальну дійсність всесвітньої мережі, людина здатна вільно сприймати та інтерпретувати кліп.

Спираючись на своєрідність сучасного світогляду, можемо запропонувати адекватні моделі зустрічі СВОГО і ЧУЖОГО, те, що дозволить придивитися до В. Шекспіра та "зігратися" з його творчістю.

Постмодерністський поп-арт асимілював і адаптував образ В. Шекспіра, що виявляється одним із способів подолання відстороненості та застарілості [4].

Віртуальна реальність мережі Інтернет здатна воскресити митця та залучити його до СВОГО світу за допомогою створення сторінки у соціальній мережі. Така сторінка існує в Facebook [6], і до неї можна долучитися або створити свою. Це цікавий та ефективний спосіб для самостійного ознайомлення з творчістю Шекспіра та її засвоєння.

Використання особливості кліпового мислення виявляється ефективним у засвоєнні та систематизації інформації. Відтак результативним є застосування готових інфографіків та блок-схем та створення власних. Як приклад, наведемо інфографіку "Вільям Шекспір у статистиці" [5], "Вільям Шекспір в ілюстрованій біографії" [3].

Важливими також є завдання, спрямовані на вербалізацію власних вражень та досвіду щодо прочитаного чи переглянутого твору Шекспіра. На це спрямоване створення власного блогу, в якому пропонується висловити свої передчуття та сподівання перед прочитанням / переглядом твору Шекспіра та враження після прочитання / перегляду.

Для кращого розуміння особистості В. Шекспіра пропонується завдання на створення аудіо-відео роликів із власною декламацією вподобаної поезії із музичним та візуальним супроводом.

Відтак запропоновані навчальні прийоми, що базуються на специфіці світогляду сучасної історичної епохи, виявляються

ефективними у моделюванні зустрічі свого та чужого на прикладі вивчення творчості В. Шекспіра. Застосування таких прийомів дозволяє впроваджувати у практику думки Б. Вальденфельса та Х.-Г. Гадамера. Б. Вальденфельс запропонував спосіб зняття конфлікту між СВОЇМ і ЧУЖИМ через сприйняття ЧУЖОГО як такого, на що ми вимушені відгукнутися, "пильніше придивитися та вслухатися" (підкреслено нами – П. Л.) [1]. Х.-Г. Гадамер використав метафору "внутрішнього вуха" (підкреслено нами – П. Л.) як базу, за допомогою якої можливо подолати бар'єр, який відокремлює різні світи та культури. Будь-який "світ" здатен пізнати інший, а відтак розширити свій власний "світ". Для цього потрібна спільна мова між тими, хто спілкується, "вони поступово зігруються і починають домовлятися" (підкреслено нами – П. Л.) [2, с. 77].

Література

1. Вальденфельс Б. Своя культура и чужая культура. Парадокс науки о "Чужом"/ Б. Вальденфельс; [пер. с немец.] [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.anthropology.rinet.ru/old/6/wald.htm>
2. Гадамер Х.-Г. Актуальность прекрасного / Х.-Г. Гадамер; [пер. с немец.]. – М.: Искусство, 1991. – 368 с.
3. An Illustrated Biography of William Shakespeare [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.freelyeducate.com/2014/01/three-free-shakespeare-study-guides-illustrated.html>.
4. ¿Eh, William, eres tú? (Las otras caras de Shakespeare) [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.eraseunavezqueseera.com/2014/08/06/las-otras-caras-de-shakespeare/>.
5. William Shakespeare in statistics [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://visual.ly/william-shakespeare>
6. William Shakespeare [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.facebook.com/WilliamShakespeareAuthor/?ref=ts&fref=ts>.

ЗМІСТ

КОГНІТИВНИЙ, КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ І ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТИ МОВИ Й МОВЛЕННЯ

Колесник О. С. Неологічна ноематика в аспекті міфосеміотики	3
Питина С. А. Межкультурний комунікативний дисонанс.....	7
Борисов О. О. Перцептивний аспект діалогічної взаємодії (на матеріалі британського та українського дискурсу).....	10
Васильєва О. Г. Реалізація можливих світів в американських анімаційних серіалах для дітей ("Ведмедики Гаммі" та "Чіп І Дейл: рятівники").....	12
Ганжа І. В. Вербальний та невербальний хеджинг у прогностичному креолізованому тексті (на матеріалі англомовного метеопрогнозу).....	16
Гаценко І. Г. Жанрові особливості української народної загадки	20
Маслов О. В. Метонімія, метафора і підтекст: зв'язок системи тропів і прихованого смислу тексту.....	24
Новосельцева Н. Н. Средства реализации коммуникативной стратегии вежливости в современном английском языке	27
Ольховик М. В. Теорія "ІНШОГО" Славоя Жижека у просторі нових медіа	29
Плисов Е. В. Дискурсивний підхід в описанні мови релігії	33
Прокоп'єва Н. Н. Оценочный аспект фразеологических единиц со значением «количество» в немецком языке.....	36
Репех Н. В. Когнітивна риторика як мереологічна модель розвитку риторичної науки	40
Рубанюк Н. В. Специфика межличностных отношений участников портретного интервью	44
Слободенюк Е. А. Метафорическая концептуализация в создании образа премьер-министра Великобритании Дэвида Кэмерона в современном британском медиадискурсе.....	48
Стрельченко К. С. Фіктивний рух у представленні концепту ТАЄМНИЦЯ в сучасній англійській мові	51
Тюляндіна О. В. Особливості перекладу сучасних французьких неологізмів.....	56
Фёдоров В. В. Отражение прецизионной информации в языке китайской англоязычной газетно-журнальной публицистики.....	60
Федун Л. М. Пам'ять як компонент усного перекладу	64

СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗВУКОВОЇ БУДОВИ МОВИ

Калита А. А. Когнітивна модель процесів породження і декодування темпоритму усного мовлення.....	67
Деркач Н. В. Інтонаційні засоби відображення соціального статусу мовця в англійських прислів'ях з різною комунікативно-прагматичною функцією.....	71
Забужанська І. Д. Методологічні основи дослідження лінгвокогнітивних параметрів ритмічної організації поетичного мовлення (на матеріалі сучасної американської поезії).....	76
Кузьмичёва А. А. Тональные характеристики просодической структуры иронического высказывания в немецком языке	80
Марченко В. В. Закономірності інтегрованого функціонування інтонації мовлення й інтонації музики у мовленнєво-музичних творах.....	84
Sokyrska O. Prosodic organization of English refusal utterances	87

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ МОВ І КУЛЬТУР

Борисенко В. В. Роль кейс-методу в мовленнєвій підготовці студентів ВНЗ.....	90
Гагіна Н. В., Лось О. В. Ефективність застосування електронного навчання в іншомовній освіті.....	94
Гречок Л. М. Традиційний метод у викладанні іноземної мови.....	98
Дягель С. Н. Немецкоязычная поэзия на начальном этапе обучения немецкому языку.....	101
Іванишина В. П. Систематизація граматичних знань студентів на немовних факультетах ВНЗ з використанням засобів зорової наочності.....	105
Конотоп О. С. Сервіс відеоподкастів як засіб формування іншомовної комунікативної компетентності	113
Корнєва З. М. Місце та значення інтернет-пошуку в системі викладання іноземної мови фаху в технічному ВНЗ.....	116
Матвеева И. В. Олимпиады как способ реализации компетентного подхода в обучении иностранным языкам и культурам	119
Попсуй А. В. Використання матеріалів з країнознавства на заняттях з іноземної мови як засіб залучення учнів до іншомовної культури.....	123
Прокопенко О. І. Роль особистісно-діяльнісного підходу під час організації позакласної роботи з англійської мови учнів основної школи.....	127
Сикалюк А. И. Кооперативное обучение (Cooperative Learning) на занятиях английского языка.....	131

Сыч М. А. Современные образовательные технологии как средство воспитания поликультурной личности в вузе.....	134
Ярошук М. В. Социоллингвистическая компетенция учащихся в ходе реализации международных проектов.....	138

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ЛІТЕРАТУРИ

Колесник Е. С. Интерпретации наследия Уильяма Шекспира в русской культуре XX века	142
Колесник О. С. Інтерпретації образу блязня в шекспірівському "Королі Лірі"	146
Савельєва М. Ю. Идея амбивалентной сущности власти в трагедии В. Шекспира "Кориолан"	150
Столяр М. Б. Философские мотивы в трагедии Шекспира «Гамлет».....	154
Хоменко І. А. Інтерпретація радіодрами Орсона Уеллса і Говарда Коха "Війна світів" в сучасній аудіовізуальній культурі.....	157
Бахур И. Н. Рассказ Найджела Питмана «Пять современных Крузо» с позиций экокритики.....	162
Иванова В. М. Особенности беллетризованной истории Ч. Диккенса.....	166
Корухова Л. В. Библиотека Ознобишиных: автографические записи Д. П. Ознобишина-переводчика.....	170
Онищук Е. В. К вопросу о специфике перевода лирических произведений Августа фон Платена.....	173
Пікун Л. В. Моделювання зустрічі свого та чужого мультимедійними засобами у вивченні творчості Шекспіра.....	177
Росстальна О. А. Особливості репрезентації конфлікту в оповіданні Т. Гарді "Проповідник у скрутній ситуації"	180
Сальникова Е. Г. «Ирония судьбы» героини романа С. Ахерн «Там, где ты».....	183
Титова Ю. В. Изучение художественной литературы в контексте диалога искусств: экфрасис (на примере творчества Л. М. Леонова).....	186